

משרד החינוך

אגף בכיר בחינוך

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

מותאם

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון: 014341 עברית לערבים מותאם	מדבקת נבחן והתאמות ملصقة ممتحن ומلاءمات <table><tr><td>שנה السنة</td><td>חודש الشهر</td></tr><tr><td>מועד מועד</td><td></td></tr><tr><td>סמל ביה"ס</td><td>מס' תעודת הזהות</td></tr><tr><td>رقم المدرسة</td><td>رقم الهوية</td></tr></table> יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד מועד		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד מועד										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطِيَ دفتر إضافي

* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

الإدارة التربويّة

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان .
أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان .
بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

ملاحم

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتم مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النجاح!

עברית: הבנה, הבעה ולשון
לבתי ספר ערביים

שאלון מותאם

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	—	הבנת הנקרא	—	50	נקודות
פרק שני	—	הבעה: ספרות או חיבור	—	25	נקודות
פרק שלישי	—	לשון	—	25	נקודות
	—	סך הכול	—	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

- (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.
- (2) בשאלון זה יש שלושה עמודי טיוטה: עמוד 16 הוא דף טיוטה לחיבור בלבד, ועמודים 20–21 הם דפי טיוטה לכל רישום אחר.
- (3) בכתובת החיבור יש להתרכז בנושא, להימנע מהקדמות ארוכות, מסטיות מן הנושא ומחזרות על רעיונות.
- (4) יש לשים לב לכתב, לכתוב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

פרק ראשון – הבנת הנקרא (50 נקודות)

קראו את המאמר שלפניכם, וענו על השאלות שאחריו על פי ההוראות.

שפת גוף

פסקה א מהי השפה הראשונה שילד משתמש בה כדי לתקשר עם סביבתו? סביר להניח שהתשובה של רבים על שאלה זו תהיה שזו השפה המילולית שבה דיברו איתו הוריו – ערבית, עברית, אנגלית וכן הלאה. אולם לאמיתו של דבר, השפה הראשונה המשמשת בתקשורת האנושית היא שפת הגוף. מן הרגע שילד יוצא לאוויר העולם, הוא יוצר קשר עם הסביבה בשפה שאינה מילולית – שפה של הבעות פנים ותנועות גוף: חיוך, בכי, עיוות שפתיים, תנועות ידיים ועוד. רק לאחר שכבר למד לתקשר בשפת הגוף, הוא מתחיל לתקשר גם באמצעות שפה מילולית. את המילים הוא לומד מן הדוברים בסביבתו, באמצעות חיקוי הדיבור שלהם. בשנותיו הראשונות האדם הולך ומשפר את שליטתו בשפה המילולית, והוא אינו מודע לחשיבות הרבה של שפת הגוף שלו, שהרי הוא משתמש גם בה וגם בשפה המילולית יחד באותו הזמן.

פסקה ב במחקרים שנערכו בנושא נמצא שבני האדם מסוגלים לבצע יותר משבעה מיליון תנועות ייחודיות כדי להביע רגשות בסיסיים, כמו כעס, עצב, שמחה ופחד בלי להשתמש במילים. כמו כן נמצא כי בשיחה שארכה בערך חצי שעה – כעשר דקות מזמן השיחה השתמשו הדוברים באמצעים מילוליים, ואילו במשך עשרים דקות הם השתמשו באמצעים לא מילוליים – הבעות פנים מגוונות ותנועות גוף.

פסקה ג מן הממצאים האלה הסיקו חוקרי שפות שתי מסקנות עיקריות. האחת היא ששפת הגוף היא השפה של הרגש, ואילו השפה המילולית היא השפה שבה בני אדם משתמשים בעיקר לשם העברת מידע: רעיונות, מחשבות, ידיעות, עובדות וכדומה. המסקנה האחרת היא שהבעת רגשות בלי מילים משמשת בתקשורת האנושית הרבה יותר מהעברת מידע באמצעות מילים.

פסקה ד המסקנות עוררו אצל החוקרים את השאלה ממה מורכבת שפת הגוף: האם היא מורכבת רק מתנועות טבעיות, שהאדם נולד איתן או גם מתנועות שהוא לומד מן הסביבה? במילים אחרות, האם שפת הגוף היא מולדת או נרכשת?

פסקה ה הממצאים שעולים מן המחקרים מלמדים בבירור ששפת הגוף מורכבת גם מהבעות ומתנועות גוף מולדות וגם מהבעות ומתנועות גוף שהאדם רוכש מן הסביבה. רוב התגובות הרגשיות הבסיסיות של בני האדם זהות בכל תרבויות העולם: בכל מקום בעולם בוכים או צוחקים באותן העניות פנים או מגיבים על מצבים שונים בתנועות דומות, כמו שפשוף עיניים במצב של עייפות. עם זאת יש תנועות גוף שייחודיות רק לתרבויות מסוימות. לדוגמה, ברכת שלום מתבטאת אצל האַסְקִימוֹאִים בשפשוף אף באף, ואילו אצל היפנים – בהצמדת כפות הידיים ובקידה קלה (يانحناء خفيفة).

(שימו לב: המשך המאמר בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

פסקה ו מגוון התנועות מעיד, בלי ספק, שיש בשפת הגוף גם תנועות שהאדם רוכש מן הסביבה, ותנועות אלה אינן מביעות רגשות. ילדים לומדים מהוריהם ומסביבתם כיצד, למשל, צריך לברך לשלום אנשים באמצעות הושטת יד. בבגרותם הם מבינים שהתנועות שלמדו הן כללים מוסכמים של החברה שאליה הם שייכים, ולעיתים תנועות אלה הן חלק מן הזהות של האנשים.

פסקה ז בעידן הגלובלי שבו אנשים מטיילים או מקימים עסקים במדינות שונות חשוב להכיר את שפת הגוף הנהוגה במדינה המיועדת כדי ליצור קשר עם בני המקום.

(מעובד על פי "כך תוכלו לקרוא שפת גוף", בטיפולנט, 25/4/2010; ועל פי צבי יוגב, "שפת גוף – השפעתה וחשיבותה", שיח סוד, אוחזר מן האתר seeachsod.org)

שימו לב: השאלות מתחילות בעמוד הבא.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

ענו על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.

השאלות

ענו על כל השאלות 1–6, על פי המאמר (מספר הנקודות לכל סעיף רשום בסופו).
שימו לב: העתקה מן המאמר של משפטים מיותרים תגרום להפחתת נקודות.

1. הקיפו את המשפט הנכון על פי פסקה א. (2 נקודות)

- שפת גוף היא עברית, ערבית ואנגלית.
- שפת גוף היא הבעות פנים ותנועות גוף.
- את שפת הגוף האדם רוכש רק מן הסביבה.
- שפת גוף היא השפה השנייה שילד לומד.

2. א. צ'ארלס דרווין, חוקר טבע אנגלי שחי במאה ה־19, טען במחקריו כי לשפת הגוף יש

חשיבות רבה בתקשורת בין בני האדם.

הביאו מפסקה ג מסקנה המחזקת את טענתו של דרווין. (5 נקודות)

ב. בפסקה ה מובאות שתי דוגמאות לשפת גוף.

- (1) שפשוף עיניים במצב של עייפות
  - (2) שפשוף אף באף לשם ברכת שלום
- מה מדגימה כל אחת משתי הדוגמאות? (6 נקודות)

(1) שפשוף עיניים במצב של עייפות: _____

---

(2) שפשוף אף באף לשם ברכת שלום: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

3. לפניכם אחד הממצאים שמובאים בפסקה ב.

בני האדם מסוגלים לבצע יותר משבעה מיליון תנועות ייחודיות כדי להביע רגשות בסיסיים, כמו כעס, עצב, שמחה ופחד בלי להשתמש במילים.

מהי המסקנה של החוקרים בנוגע לשפת הגוף, העולה מדברים אלה?

הקיפו את התשובה הנכונה ביותר. (4 נקודות)

— בני אדם מסוגלים לבצע יותר משבעה מיליון תנועות ייחודיות.

— שפת הגוף היא השפה של הרגש.

— שפת הגוף היא שפה נרכשת.

— שפת הגוף היא שפה מולדת.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

4. לפניכם קטע קצר. קראו אותו, וענו על שני הסעיפים א-ב שאחריו.

בעבר ילדים היו מבליים את רוב שעות הפנאי שלהם מחוץ לבית – במפגשים עם חברים במגרש המשחקים, בגינה וברחוב. בזכות מפגשים כאלה הם רכשו מיומנויות חברתיות, כמו לשתף פעולה עם חברים, לוותר לחברים, להפסיד בכבוד, לפתור בעיות ולהתמודד עם תסכול, ובין השאר גם לשלוט בתגובות הגופניות שלהם. המיומנויות החברתיות האלה אפשרו להם לתקשר טוב יותר עם חברים.

עם התפתחות הטכנולוגיה חלו שינויים בשגרת הפנאי של ילדים. הילדים של היום אינם משחקים בחוץ עם חברים אחר הצהריים ובשעות הפנאי. הם שקועים שעות רבות במשחקי מחשב ובגלישה ברשתות חברתיות. המפגשים ביניהם הם לרוב מפגשים וירטואליים (באמצעות וידאו), וגם כשהם נפגשים פנים אל פנים הם מבליים בעיקר מול מסכי הטלוויזיה, המחשב והטלפון החכם.

מפגש וירטואלי אינו דומה למפגש פנים אל פנים מכיוון שאין בו קרבה ומגע ישיר בין חברים. בעקבות זאת הילדים בעידן הטכנולוגי אינם מפתחים די מיומנויות חברתיות ושליטה בשפת הגוף, ולכן הם מתקשים להשתלב בחברה שבה הם חיים

(מעובד על פי שירי אסולין ואייל רזנס, "הבעות פנים, שפת גוף, מחוות – לימוד מיומנויות חברתיות", עלון קשב, אוחר מן האתר adhdindex.co.il)

א. מהי טענתם העיקרית של כותבי הקטע הקצר?

הקיפו את התשובה הנכונה. (5 נקודות)

- ילדים בעידן הטכנולוגי מבליים את רוב שעות הפנאי שלהם במשחקים מחוץ לבית ובמשחקי כדור עם חברים.
- ילדים בעידן הטכנולוגי אינם נפגשים פנים אל פנים במגרשי המשחקים, לכן הם מתקשים לתקשר עם הסביבה.
- ילדים בעידן הטכנולוגי מתקשרים עם חברים טוב יותר מבעבר בזכות המחשב.
- ילדים בעידן הטכנולוגי רוכשים מיומנויות חברתיות באמצעות מפגשים וירטואליים.

(שימו לב: סעיף ב של השאלה בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

- ב. כותבי הקטע הקצר משווים בין הילדים בעבר ובין הילדים כיום.
השלימו בטבלה שלפניכם את המידע החסר על פי התבחינים שבעמודה הראשונה.
(8 נקודות)

תבחינים	ילדים בעבר	ילדים כיום
פעילות בשעות הפנאי		
אופי המפגשים בשעות הפנאי	אפגשים פנים סל פנים	
ההשפעה החברתית		קושי להשתלב בחברה

5. א. "בכל מקום בעולם בוכים או צוחקים באותן העויות פנים". (פסקה ה במאמר)
מהו הפירוש של הצירוף "העויות פנים"?
הקיפו את התשובה הנכונה. (5 נקודות)
- תחושות שונות — הבעות פנים
— קולות חזקים — תווי פנים
- ב. "התנועות שלמדו הן כללים מוסכמים של החברה שאליה הם שייכים". (פסקה ו במאמר)
למה הכוונה במילה "הם" במשפט זה?
הקיפו את התשובה הנכונה. (5 נקודות)
- הכללים המוסכמים — התנועות של שפת הגוף
— ההורים — הילדים

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

ענו על שאלה 6. (10 נקודות)

6. שאלת דעה אישית

יש הטוענים כי אפשר לשקר באמצעות שפת הגוף. לדוגמה, תלמידה שמשתעממת בשיעור ומניעה את ראשה כדי שהמורה יחשוב שהיא מקשיבה בעניין לדבריו. הביעו את דעתכם בנוגע לטענה זו, נמקו את דעתכם, והביאו דוגמאות לדבריכם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

פרק שני – הבעה: ספרות או חיבור (25 נקודות)

בפרק זה ענו על שאלה אחת: שאלה 7 או שאלה 8.

7. סיפור קצר (25 נקודות)

לפניכם קטע ובו חלקים מן הסיפור הקצר **פחד ואובדן** מאת רונית לוינגר קוריאל עובדיה. קראו את הקטע, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.

פחד ואובדן / רונית לוינגר קוריאל עובדיה

אני לא מסוגלת להעלות את השם של החרק הזה על דל שפתיי, וקשה לי גם לכתוב את שמו. הפעם הראשונה שראיתי אותו הייתה מספר חודשים לאחר שאימי מתה בלידה של אחי הקטן כשהייתי בת שתיים עשרה. סבתא, אימו של אבא, באה לגור בביתנו עם דודתי הנכה. האור הזהוב והחם שריחף בבית ילדותי הפך לערפל שהותיר דמעות עכורות בכל פינה. [...] הבית המבריק וריח האקונומיקה דהו במהירות. הכיריים שינו את צבען, הסירים המצוחצחים, גאוותה של אימא, נעשו לדביקים ושחורים.

אני זוכרת את אותו הלילה, נכנסתי למטבח, הדלקתי את האור ופתחתי מגירה. הזדעזעתי ונחרדתי כאשר בפעם הראשונה בחיי ראיתי יצורים קטנים ומגעילים יוצאים מהמגירה, מתפזרים לכל עבר ומתקרבים אליי. הצרחות ששמעתי יצאו ממקום אחר בגוף שלי, מהבטן, מהלב. לא שמעתי את עצמי זועקת כך מעולם, לא ידעתי שאני מסוגלת לכך. החרקים לא נבהלו כלל, אך כל הבית התעורר. אבי קם ממיטתו והגיע בפיג'מה מפוספסת למטבח. [...] "מה קרה לך, השתגעית? בסך הכול...", אבא אמר והחל להרוג את היצורים בספָטוס (נעלי בית) המרוטות שלו שהמשיך לנעול בבית כל השנים. "לכי לישון, זה שום דבר, אני אטפל בזה מחר, יהיה בסדר", ניסה להרגיע אותי, אך לא יכולתי לישון באותו הלילה. ברגע שעצמתי את עיניי ראיתי את המחوشים הארוכים ועיניהם המבריקות, וגם עתה, עד היום אני מודה לאל שלא נגעו בי. לא חושבת שהייתי עומדת בכך.

(שימו לב: המשך הקטע בעמוד הבא.)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

[...]

הבית הפך למקום זר ומאוס שאי אפשר לחיות בו בבטחה. הם המשיכו להופיע בעוד מקומות בלתי צפויים. לא יכולנו לבוא בטענות לסבתא, היא רק ניסתה לעזור ולטפל בנו. פחדתי לרדת מהמיטה בלילה, התאפקתי גם כשהייתי צריכה ללכת לשירותים כי, מי יודע, אולי אדרוך יחפה על אחד מהם ואצא מדעתי.

[...]

חשבתי שזה יעבור במשך השנים, אך לא, לצערי זה רק מחמיר, ואני הופכת ליותר ויותר רגישה לנוכחות חיות מסוגן בבית. חרקים אחרים אינם מטרידים את מנוחתי, וכל השנים גידלנו את כל חיות המחמד האפשריות.

ניסיתי ללא הצלחה לדבר על כך עם הפסיכולוגית שלי. לא הייתי צריכה אותה כדי להבין את הקשר בין הפחד לאובדן, אך קיוויתי שבעזרת הדיבור איתה אוכל להתרגל, להקהות את החרדה. כל שהבנתי היה שאני פוחדת מהפחד, אך זה לא הקל עליי.

(רונית לוינגר קוריאל עובדיה, "פחד ואובדן", פנים אחרות, הוצאת אוריון, 2021, עמ' 116–119)

א. (1) בקטע שקראתם המספרת מתארת אירוע לילי שחוותה כשהייתה בת שנים עשרה. תארו את האירוע ואת התגובה ואת התחושות הגופניות של המספרת בזמן האירוע ואחריו. הדגימו את דבריכם מן הקטע.

(7 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

אם לא עניתם על שאלה 7, ענו על שאלה 8.

8. **חיבור** (25 נקודות)

לפניכם שני נושאים לחיבור, א-ב. בחרו באחד מהם, וענו על מטלת הכתיבה שאחריו.

א. השפעתן של רשתות חברתיות על בני נוער

בני נוער רבים משתמשים ברשתות חברתיות, כמו אינסטגרם, טוויטר וטיק טוק. רשתות אלה משפיעות על בני הנוער לטובה ולרעה גם מבחינה נפשית וגם מבחינה מעשית.

כתבו חיבור בהיקף של 12–15 שורות. בחיבור **דונו** ביתרונות ובחסרונות של השימוש ברשתות החברתיות, הביעו את דעתכם על השימוש שעושים בהן בני נוער כיום, והסבירו כיצד לדעתכם אפשר להשתמש בתבונה ברשתות החברתיות ולהימנע מסכנות ומפגיעות בבני נוער ובאחרים.

ב. חשיבות השפה העברית לדוברי ערבית

לפניכם טענה:

ידיעת השפה העברית חשובה לדוברי השפה הערבית בישראל כי היא עוזרת להם לתקשר עם דוברי עברית. כמו כן היא מאפשרת גישה קלה יותר למוסדות ולשירותים רבים. ידיעת העברית מסייעת גם בקבלה ללימודים, במציאת עבודה, בקריאת מסמכים רשמיים ובמילוי טפסים.

כתבו חיבור בהיקף של 12–15 שורות. בחיבור **הביעו** את דעתכם על הטענה שידיעת העברית חשובה לדוברי הערבית בישראל, ונמקו את דעתכם. הביאו דוגמאות לדבריכם.

שימו לב: כתבו את החיבור בעמוד הבא (תוכלו להשתמש בעמוד 16 לכתיבת טיוטה).

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

[illegible]

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

פרק שלישי – לשון (25 נקודות)

חלק א – הפועל (10 נקודות)

ענו על שאלה 9.

9. לפניכם חמישה משפטים א-ה, ובכל אחד מהם יש פועל מודגש. לכל אחד מן הפעלים המודגשים מכוונים שני סעיפים (1)–(2). כתבו בשורה הריקה בכל סעיף את התשובה, על פי ההוראות (לכל סעיף – נקודה אחת).

פעלים בבניינים פֻעַל, פָּעַל, הִפְעִיל **כתבו בכתב מלא**: פיעל, פועל, הופעל; וכן פעלים בבניין נפעל בעתיד, בציווי ובצורת שם הפועל, לדוגמה: תיכנס, היכנס, להיכנס.

א. בכל העולם צוחקים (צוֹחֲקִים) באותן העוויות פנים.

- (1) השורש של הפועל צוחקים הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל צוחקים הוא _____.

ב. בני אדם מסוגלים (מְסֻגָּלִים) לבצע יותר משבעה מיליון תנועות גוף ופנים ייחודיות.

- (1) השורש של הפועל מסוגלים הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל מסוגלים הוא _____.

ג. כדי שדלתות הארון ייפתחו (יִפְתָּחוּ), צריך למשוך אותן בחוזקה.

- (1) השורש של הפועל ייפתחו הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל ייפתחו הוא _____.

ד. ממה מורכבת (מְרֻכָּבֶת) שפת הגוף?

- (1) השורש של הפועל מורכבת הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל מורכבת הוא _____.

ה. התברכנו (הִתְבָּרַכְנוּ) בשכנים טובים.

- (1) השורש של הפועל התברכנו הוא _____.
- (2) הבניין של הפועל התברכנו הוא _____.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

חלק ב – שם העצם (5 נקודות)

- ענו על שלוש השאלות 10–12 (מספר הנקודות לכל שאלה רשום בסופה).
10. לפניכם קטע ובו שש מילים מודגשות. קראו אותו, וענו על השאלה שאחריו.

לשפת הגוף תפקיד (תִּפְקִיד) חשוב בכל מפגש בין בני אדם, כי היא משפיעה על ההתרשמות (הַתְרַשְׁמוּת) הראשונית מאנשים, כפי שקורה במהלך ראיון עבודה או בדיאלוג (דִּיאָלוֹג) במהלך פגישה עסקית.
כדאי להשתמש בשפת הגוף ביעילות (יַעִילוּת): צריך להתאים בין המסר המילולי (מִלּוּלִי) ובין המסר של שפת הגוף, וכך לקיים תקשורת (תִּקְשׁוּרֶת) טובה ונכונה.

מיינו בטבלה שלפניכם את שש המילים המודגשות בקטע.
(לכל מילה – חצי נקודה; סך הכול – 3 נקודות)

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי	שאלה מלעז

11. לפניכם ארבע מילים.

מהו השורש המשותף למילים אלה? (נקודה אחת)
מוערכים (מְעַרְכִּים), היערכות (הִיעָרְכוּת),
ערוכים (עָרוּכִים), מעריכים (מַעְרִיכִים)
השורש המשותף: _____

12. ענו על שני הסעיפים א–ב. (נקודה אחת)

א. לפניכם צירוף של שם ותוארו. כתבו אותו בצורת הרבים.

קושי חברתי _____

ב. לפניכם צירוף סמיכות. כתבו אותו בצורת הרבים.

גבול המדינה _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

חלק ג – שם המספר (4 נקודות)

ענו על שאלה 13 (לכל תשובה נכונה – נקודה אחת).

13. לפניכם ארבעה משפטים (1)–(4). בכל משפט הקיפו את הצורה הנכונה של שם המספר.

(1) השימוש ברגשונים (אימוג'ים) החל עוד לפני המאה העשרים ואחד / עשרים ואחת.

(2) רק בשנת אלפיים ושנים עשר / אלפיים ושתיים עשרה הם התווספו למקלדת של הטלפון החכם.

(3) מאתיים חמישים ותשעה / מאתיים חמישים ותשע הרגשונים של דגלי מדינות העולם הם הרגשונים שמידת השימוש בהם היא המועטה ביותר.

(4) התלמידים התבקשו לפתוח את ספר הלימוד בעמוד שבעה עשר / שבע עשרה.

חלק ד – מילות קישור (6 נקודות)

ענו על שאלה 14.

14. לפניכם שלושה סעיפים. בסעיפים א–ב הקיפו את מילת הקישור המתאימה למשפט.

בסעיף ג הקיפו את מילת הקישור שיכולה להחליף את מילת הקישור המסומנת בקו במשפט.
(לכל סעיף – 2 נקודות)

א. כשאדם מחייך חיוך כן ואמיתי, הוא משתמש בכל שרירי הפנים שלו,

כאשר הוא מחייך חיוך מאולץ הוא _____
(מכיוון ש, אף על פי ש, לאחר מכן, לעומת זאת)

משתמש רק בשפתיים.

ב. אפשר לזהות מחשבות של אנשים אחרים, _____ יודעים לפרש
(אם, אף ש, כדי, כפי ש)

את הבעות הפנים שלהם.

ג. שפה מילולית היא השפה שבה בני אדם משתמשים בשביל להעביר מידע.

לפניכם רשימה של מילות קישור. בחרו מן הרשימה מילת קישור אחת שיכולה להחליף

את מילת הקישור המסומנת בקו במשפט, והקיפו אותה.

אולם, לכן

כדי, אם

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

טיוטה

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, חורף תשפ"ג, מס' 014341

טיוטה

[illegible]

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"